

§ 4. W razie odmowy osoby określonej w § 1 ust. 1 podania się zabiegowi pobrania krwi należy oprócz stwierdzenia okoliczności tej w protokole przystąpić do pobrania krwi mimo braku zgody tej osoby, o czym należy ją uprzedzić.

§ 5. 1. Badanie moczu polega na przeprowadzaniu mikro-metodą Widmarka analizy chemicznej moczu pobranego od osoby podejrzanej. Przepisy § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

2. Pobranie moczu dokonuje zakład społeczny służby zdrowia, jeżeli osoba podejrzana zostanie w tym celu doprowadzona do takiego zakładu.

3. Z pobrania moczu spisuje się protokół.

§ 6. 1. Pobranie krwi lub moczu od osób przebywających w zakładzie społecznym służby zdrowia należy do obowiązków tego zakładu.

2. Pobranie krwi lub moczu do badania od osób przebywających w izbie wytrzeźwień należy do obowiązków fachowego pracownika służby zdrowia zatrudnionego w izbie wytrzeźwień.

§ 7. 1. Badanie chemiczne krwi i moczu wykonują:

- 1) laboratoria (pracownie, zakłady) analityczne wyznaczone za zgodą Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej przez właściwe do spraw zdrowia i opieki społecznej organy prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) — na pisemny wniosek organów właściwych do prowadzenia dochodzenia bądź śledztwa albo sądu,
- 2) Instytut Ekspertyz Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości i Zakład Kryminalistyki przy Komendzie Głównej Milicji Obywatelskiej,
- 3) zakłady medycyny sądowej lub inne zakłady akademii medycznych — na podstawie umowy zawartej z organami ścigania lub wymiaru sprawiedliwości.

2. Krew i mocz do badania dostarczają do laboratoriów, o których mowa w ust. 1, organy prowadzące dochodzenie lub śledztwo.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli badania ma przeprowadzać laboratorium tego samego zakładu społecznego służby zdrowia, w którym pobrano materiały do badania.

4. Krew i mocz należy dostarczyć do laboratorium w możliwie krótkim czasie. Naczynia zawierające krew lub mocz do badania powinny być oznaczone w sposób zapewniający niewątpliwe ustalenie tożsamości osoby, od której zostały pobrane, oraz wyłączający zmianę ich zawartości w czasie przesyłki.

5. Do czasu rozpoczęcia badania materiały pobrane należy przechowywać w temperaturze możliwie najniższej, nie niższej jednak niż 0°C.

§ 8. 1. Zakłady społeczne służby zdrowia oraz izby wytrzeźwień nie pobierają opłat za pobranie krwi lub moczu oraz za sporządzenie protokołu.

2. Zakłady określone w § 7 ust. 1 pkt 1 i 2 nie pobierają opłat za wykonanie badania krwi lub moczu.

3. Zakłady, o których mowa w ust. 2, przekazują organowi, który żądał przeprowadzenia badania krwi lub moczu, wykaz należności za wykonane badania według obowiązujących stawek.

§ 9. Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 lutego 1957 r. w sprawie ustalania zawartości alkoholu w organizmie osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa w stanie nietrzeźwości (Dz. U. Nr 10, poz. 46).

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *J. Sztachelski*

202

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 3 sierpnia 1961 r.

w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny.

Na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. Nr 11, poz. 62) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zgon i jego przyczynę stwierdza się w karcie zgonu, której treść i sposób wypełniania określają odrębne przepisy.

§ 2. 1. Wystawienie karty zgonu jest obowiązkiem lekarza, który ostatni w okresie 30 dni przed dniem zgonu udzielał choremu świadczeń leczniczych.

2. Jeżeli zwłoki zostały poddane sekcji, lekarz, o którym mowa w ust. 1, przed wystawieniem karty zgonu powinien zapoznać się z protokołem sekcji.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że przyczyną zgonu było przestęp-

stwo. W takim wypadku kartę zgonu wystawia lekarz, który na zlecenie sądu lub prokuratora dokonał oględzin lub sekcji zwłok.

§ 3. W przypadku gdy nie ma lekarza zobowiązanego do wystawienia karty zgonu w myśl § 2 ust. 1 bądź lekarz taki zamieszkuje w odległości większej niż 4 km od miejsca, w którym znajdują się zwłoki, albo z powodu choroby lub z innych uzasadnionych przyczyn nie może dokonać oględzin zwłok w ciągu 12 godzin od chwili wezwania, kartę zgonu wystawia:

- 1) lekarz, który stwierdził zgon będąc wezwany do nie-szczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania,
- 2) lekarz lub starszy felczer albo felczer zatrudniony w przychodni bądź ośrodka zdrowia lub jego placówce terenowej (wiejski, felczerski punkt zdrowia) i sprawujący

opiekę zdrowotną nad rejonem, w którym znajdują się zwłoki,

- 3) położna wiejska, jeżeli nastąpił na terenie gromady zgon pozostającego pod jej opieką noworodka przed upływem 7 dni życia, a najbliższa przychodnia lub ośrodek zdrowia jest oddalony o więcej niż 4 km.

§ 4. Niemożność ścisłego ustalenia przyczyny zgonu bądź okoliczność, że do ustalenia przyczyny zgonu konieczne jest przeprowadzenie badań laboratoryjnych, nie może stanowić podstawy do odmowy wystawienia bądź do opóźnienia wystawienia karty zgonu.

§ 5. 1. W gromadzie, na której obszarze karty zgonu nie mogą być wystawiane przez osoby określone w § 2 ust. 1 bądź § 3 ze względu na szczególne trudności komunikacyjne lub z innych uzasadnionych powodów, wystawianie tych kart należy do obowiązków pielęgniarki zatrudnionej w wiejskim pielęgniarskim punkcie zdrowia.

2. Pielęgniarki, o których mowa w ust. 1, są uprawnione do dokonywania oględzin zwłok, a następnie wystawiania kart zgonu, jeżeli odbyły z wynikiem pomyślnym odpowiednie przeszkolenie w zakresie określonym przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej i zostały upoważnione na piśmie przez właściwy do spraw zdrowia i opieki społecznej organ prezydium powiatowej rady narodowej.

§ 6. 1. Osoba, do której należy wystawienie karty zgonu, jest obowiązana nie później niż w ciągu 12 godzin od wezwania:

- 1) ustalić tożsamość zwłok i dokonać osobiście ich oględzin,
- 2) przeprowadzić wywiad wśród osób z otoczenia osoby zmarłej w celu ustalenia okoliczności, w których zgon nastąpił,
- 3) zapoznać się z dokumentami dotyczącymi stanu zdrowia danej osoby w okresie poprzedzającym zgon.

2. Jeżeli do wystawienia karty zgonu jest obowiązana osoba nie będąca lekarzem, oględzin zwłok dokonuje się nie wcześniej niż po upływie 12 godzin od chwili zgonu.

§ 7. Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że przyczyną śmierci było przestępstwo lub samobójstwo, albo nie można ustalić tożsamości zwłok, należy niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub najbliższy organ Milicji Obywatelskiej, a w razie potrzeby natychmiastowego zabezpieczenia śladów — ponadto sołtysa lub biuro gromadzkiej rady narodowej. W tym przypadku należy powstrzymać się od wystawienia karty zgonu.

§ 8. 1. Jeżeli brak podejrzeń, że przyczyną zgonu było przestępstwo, wolno ograniczyć się do zewnętrznych oględzin zwłok. Przy oględzinach tych należy zwrócić przede wszystkim uwagę, czy nie zachodzą ślady doznanych urazów ciała albo objawów użycia trucizny żrącej.

2. Jeżeli oględzin nie dokonuje lekarz, do obecności przy oględzinach należy wezwać dwie osoby, a następnie z przebiegu oględzin sporządzić protokół, który oprócz osoby dokonującej oględzin podpisują ponadto co najmniej dwie osoby obecne przy oględzinach. Protokół ten, niezwłocznie po jego sporządzeniu, podlega przekazaniu do właściwego do spraw zdrowia organu prezydium powiatowej rady narodowej.

3. Wzór protokołu oględzin zewnętrznych zwłok ustala Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 9. 1. Lekarzowi, starszemu felczerowi, felczerowi, pielęgniarce lub położnej za wykonanie czynności związanych z wystawieniem karty zgonu przysługuje wynagrodzenie ryczałtowe ustalone na podstawie § 7 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1958 r. w sprawie uposażenia lekarzy, lekarzy dentyków oraz innych pracowników z wyższym wykształceniem zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia (Dz. U. Nr 74, poz. 376) bądź § 48 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1958 r. w sprawie uposażenia niektórych pracowników służby zdrowia (Dz. U. Nr 74, poz. 379).

2. Osobom wymienionym w ust. 1 przysługuje ponadto zwrot rzeczywistych kosztów przejazdu, jeżeli zwłoki znajdują się w większej odległości niż 1 km od miejsca zatrudnienia bądź zamieszkania tych osób.

3. Wynagrodzenie określone w ust. 1 nie przysługuje lekarzowi, starszemu felczerowi, felczerowi, pielęgniarce lub położnej za czynności wykonane w czasie godzin zatrudnienia w zakładzie społecznym służby zdrowia, ani też lekarzowi, któremu sąd lub prokurator zlecił dokonanie oględzin lub sekcji zwłok.

4. Wydatki związane z wypłatą wynagrodzeń i zwrotem kosztów przejazdu określonych w ust. 1 i 2 pokrywają właściwe do spraw zdrowia i opieki społecznej organy prezydium powiatowych (miejskich w miastach stanowiących powiaty miejskie, dzielnicowych w miastach wyłączonych z województw) rad narodowych.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *J. Sztachelski*

Redakcja: Urząd Rady Ministrów — Biuro Prawne, Warszawa, al. Ujazdowskie 1/3.

Administracja: Administracja Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów, Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 50.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Zakładach Graficznych „Tamka”, Warszawa, ul. Tamka 3.